

UVODNIK

Tudi tokrat se Knjižničarske novice lahko pohvalijo z novo rubriko. **Anno** o začetkih nastajanja knjižnic na Slovenskem je tokrat pripravila sodelavka Branka Badovinac, vabimo pa vas, da pri pisanju njenih vsebin sodelujete tudi vi.

Poleg ostalih rednih rubrik tokratna številka prinaša številna poročila z bibliotekarskih srečanj. Tereza Poličnik-Čermelj in Valerija Žagar sta pripravili izčrpen opis dogajanja na 4. mednarodnem srečanju bibliotekarjev slavistov. O srečanju hrvaških šolskih knjižničarjev si lahko preberete v prispevku Ivanke Učakar. Barbara Cesar je povzela utrinke s srečanja bibliobusov v Zadru. S stanjem v avstrijskih knjižnicah pa nas je seznanila Silva Novljan.

Špela Pahor vas bo v prispevku z naslovom »Jakob Kenda v MKI« seznanila z delom enega naših najboljših prevajalcev, v prispevku »Na obisku pri pravljčarki Vesni Radovanovič« pa popisala delo še ene od pravljčark, ki jih redno opisuje v Knjižničarskih novicah.

Objavljamo tudi rezultate v prejšnji številki objavljenega razpisa za sredstva Stepišnikovega sklada ter najavo srečanja potujočih knjižnic.

Ne spreglejte naših rednih rubrik. Še vedno sprejemamo tudi vaše predloge za izboljšavo Knjižničarskih novic, veseli pa smo tudi vsakega prejetega prispevka za objavo v publikaciji.

Damjana Vovk

HITRE INFORMACIJE

VABILO K SODELOVANJU

V tokratni številki začnemo s serijo prispevkov iz nekoliko bolj oddaljene knjižničarske preteklosti. Objavljamo prispevke, ki so bili objavljeni v časopisih. Pričenjamo z 19. stol., za bibliotekarstvo zelo zanimivim obdobjem. Gre za čas številnih pozivov k ustanavljanju knjižnic oziroma kot se jih je poimenovalo: bukvarnice, čitalnice, bravnice, itn. Uvodni prispevek slikovito opiše duh tega časa. Naše prispevke smo poiskali v dLib- *Digitalni knjižnici Slovenije*.

Pozivamo pa, da tudi vi predstavite zanimivosti iz zgodovine knjižnic vašega okraja. Na naslov uredništva nam pošljite prispevke, ki za objavo niso avtorsko pravno sporne. Priložite lahko tudi spremno strokovno besedilo.

Tokratni prispevek na omenjeno temo je objavljen na str. 18.

Kazalo:

Uvodnik	1
Vabilo k sodelovanju	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Frbrizacija	3
Ogremo nas je prav vse ... od knjižnice do toplega potoka	4
Poročilo s 4. mednarodnega srečanja bibliotekarjev slavistov in obisk sarajevskega knjižnega sejma	6
Dvajseta poletna šola hrvaških šolskih knjižničarjev	9
2. festival bibliobusov na Hrvaškem: »S knjigo v vsak kotiček«	11
Cvetenje knjižnic	13
Jakob Kenda v MKI	14
Rezultati razpisa za sredstva Stepišnikovega sklada	15
Najava: Srečanje potujočih knjižnic: »Na pragu novih izzivov«	16
Na obisku pri pravljčarki Vesni Radovanovič	17
1862 - ljudske knjižnice ali bukvarnice	18
Seznam novosti Informacijskega centra za bibliotekarstvo v NUKu	19
Oglasi	20
Navodila avtorjem	20

OBVESTILA

KOLEDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

SLOVENIJA

- **27.-28. 6. 2008**, Brežice, Potujoče knjižnice, http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp
- **10.-11. 9. 2008**, Karlovec, *Splošne knjižnice – ustvarjalke medkulturnega dialoga* [organizatorji Gradska knjižnica »Ivan Goran Kovačič« (Karlovec) in Knjižnica Mirana Jarca (Novo mesto)]
- **29.-30. 9. 2008**, Kranjska gora, *Uporabnik – sodelavec knjižnice*, http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp
- **16.-18.10. 2008**, Radenci, *Programi šolskih knjižnic in razvijanje pismenosti*, <http://www.dks.si/>
- **23.10.2008**, Ljubljana, *Kakovost v visokošolskih in specialnih knjižnicah*, http://www.zbds-zveza.si/posvetovanja_sekcije.asp

TUJINA

(izbor za obdobje junij – september 2008)

- **23.6.2008**, London, VB, *LIFE2 conference*, <http://www.life.ac.uk/2/conference.shtml>
- **27-29. 6. 2008**, Zadar, Hrvaška, *XV. Mednarodni znanstveni skup Društvo i tehnologija*, <http://komunikologija.grf.hr/pages/medunarodni-znanstveni-skupovi-u-organizaciji-katedre.php>
- **25.-27. 6. 2008**, Toronto, Kanada, *ELPUB 2008: Open Scholarship*, <http://www.elpub.net/>
- **29.6.-2.7.2008**, Orlando, ZDA, *2nd Symposium on Academic Globalization: AG 2008*, <http://www.sciis.org/wmsci2008/website/default.asp?vc=1>
- **9.7.2008**, Lewisburg, PA, ZDA, *Mid-Atlantic Digital Library Conference*, <http://blogs.bucknell.edu/DigitalLibraryConference2008/>
- **15-18. 7. 2008**, Lusaka, Zambija, *XVIII SCECSAL Conference*, <http://www.scecsal.org/zscecsal18.html>
- **17-19. 7. 2008**, Alexandria, Egipt, *Wikimania 2008*, http://wikimania2008.wikimedia.org/wiki/Main_Page
- **29.7.-1.8. 2008**, Sapporo, Japonska, *iSummit*, <http://icommonssummit.org/>
- **1-5. 9. 2008**, Taganrog, Rusija, *2nd Russian Summer School in Information Retrieval (RuSSIR)*, <http://romip.ru/russir2008/eng/index.html>
- **9-11. 9. 2008**, Leeds, VB, *ALT-C 2008: Rethinking the digital divide*, <http://www.alt.ac.uk/altc2008/>
- **14-19. 9. 2008**, Aarhus, Danska, *ECDL 2008: Towards the European Digital Library*, <http://ecd12008.org/>
- **15-18.9. 2008**, London, VB, *IIC congress: Conservation and*

Access, http://www.iiconservaion.org/conferences/london2008/congr_index.php

- **17-20.9.2008**, Vilnius, Litva, *Information seeking in context 2008*, <http://www.kf.vu.lt/isic2008/>
- **18-19. 9. 2008**, Aarhus, Danska, *8th International Web Archiving Workshop*, <http://iwaw.net/08/index.html>
- **22-26. 9. 2008**, Berlin, Nemčija, *International Conference on Dublin Core and Metadata Applications*, <http://dc2008.de/>
- **23-26. 9.2008**, Park City, ZDA, *5th International Conference on Geographic Information Science*, <http://www.giscience.org/index.php>

SODELOVANJE NA KONFERENCI

(roki za oddajo povzetkov)

- **2.6.2008** za 20-26. 10. 2008, Ciper, *14th VSMM'08 Conference on Digital Heritage*, <http://www.vsmm2008.org/>
- **30.6.2008** za 26.-28. 11. 2008, New Delhi, Indija, *International Conference of Asian Special Libraries: Shaping the future of special libraries: beyond boundaries*, <http://units.sla.org/chapter/cas/ICoASL2008.html>
- **31.7.2008** za 12.-14. 5. 2009, Pretorija, JAR, *African Digital Scholarship & Curation 2009*, <http://www.library.up.ac.za/digitalscholarship.htm>
- **16.8.2008** za 13.-15. 11. 2008, Mumbai, Indija, *International Conference on "Empowering Knowledge for All: Role of Librarians"*, http://lisseminar.blogspot.com/2008_05_01_archive.html

VABILO K SODELOVANJU

- Vabilo k sodelovanju pri tematski številki *Online Information Review*. Več na: <http://info.emeraldinsight.com/librarians/writing/calls.htm?PHPSESSID=erukq1ql8raoqciblm0ekek592&id=275>
- Tudi revija *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Electronic Reserves* potrebuje prispevke. Rok za oddajo prispevkov je konec julija. Več na: http://librarywriting.blogspot.com/2008_04_01_archive.html#7578972651154774014

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: mag. Lenart Šetinc

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-174

[sic]

utrinki z raziskovalnih čajank

STROKOVNE
TEME

FRBRIZACIJA

Eden izmed pojmov, ki v današnjem knjižničarstvu pritegne pozornost – če ne drugače, zato ker gre za težko izgovorljivo besedo – je frbrizacija. Vendar je pri ocenjevanju neprimernosti termina biti previden, saj bi v Sloveniji pravzaprav morali govoriti o fzbizaciji.

FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) je namreč angleška kratica za tisto, čemur v slovenskem okolju pravimo FZBZ (Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise). Gre za prvi jassen prerez vsega s čimer se knjižnice ukvarjajo oziroma, povedano bolj strokovno, za konceptualni model bibliografskega sveta.

Prva asociacija, ki jo ima večina uporabnikov ob besedi knjižnica so knjige. Vendar pa lahko na knjige lahko gledamo z več vidikov: lahko

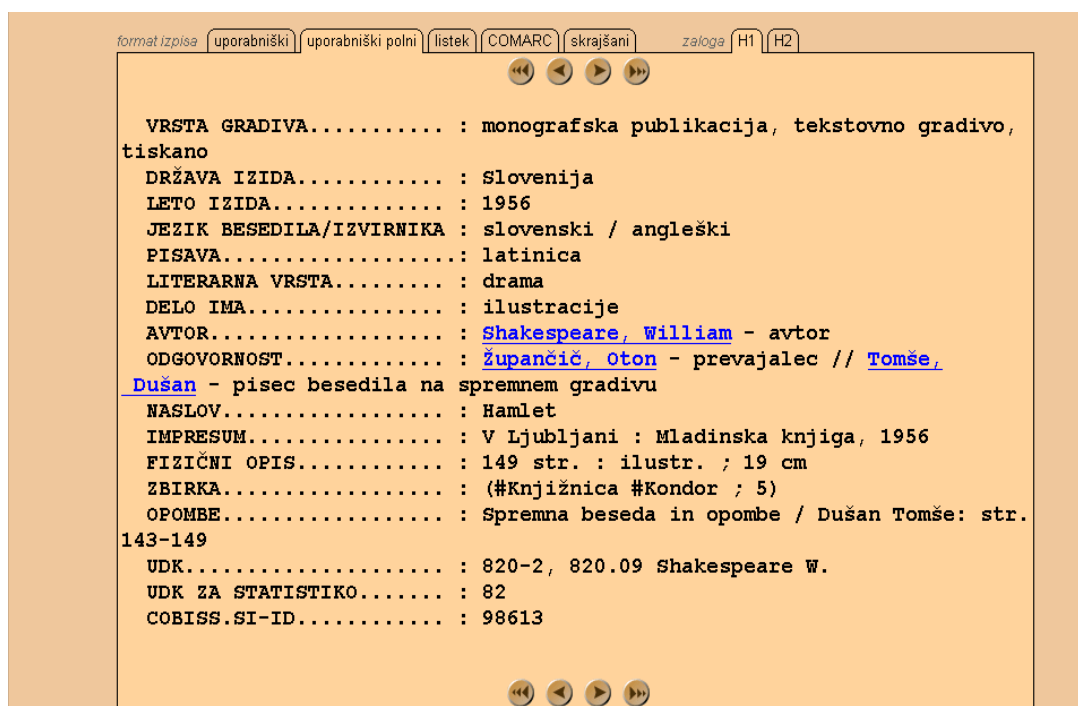
se zapičimo v njihovo sporočilo, besedilo, izdajo ali konkreten izvod knjige. Če prijatelju podarimo za rojstni dan izvod Shakespearjevega Hamleta v prevodu Otona Župančiča iz leta 1956, ki je izšel v zbirki Kondor, nam bo prijatelj morda hvaležen, ker še nikoli ni bral Hamleta; morda zato, ker obožuje Župančičev prefinjen jezik; lahko zato, ker mu je manjkala le ena knjiga v zbirki; ali pa preprosto zato, ker ga bo izvod spominjal na nas. Te kategorije (zelo poenostavljeno rečeno) ustrezajo posameznim entitetam prve skupine v modelu FZBZ: delu, izrazni obliki, pojavnimi oblikami in enoti. Morda bo prijatelja zanimala samo spremna beseda Dušana Tomšeta. Seveda gre tu že za drugo – s Hamletom nedvomno tesno povezano – delo. Vendar pa to ni vse, kar lahko pri knjigah pričujemo: tu so še avtorji in teme dela. Te sodijo v drugo in tretjo skupino entitet FZBZ.

In že smo nazaj pri frbrizaciji. Frbrizacija je postopek avtomatskega identificiranja entitet FZBZ iz obstoječih bibliografskih zapisov. Pri obstoječi katalogizaciji gre za opisovanje pojavnih oblik na podlagi konkretne enote. Toda v resnici bibliografski zapisi popisujejo tudi podatke, ki se nanašajo na druge entitete. Tako je npr. literarna vrsta (vsaj v našem kulturnem okolju) povezana z delom, jezik besedila pa se nanaša na besedilo, torej na izrazno obliko, ki je lahko skupna več izdajam, torej pojavnim oblikam. V zgornjem primeru bi posameznim entitetam lahko pripisali npr. naslednje elemente:

Delo: literarna vrsta, naslov, privzet iz izrazne oblike

Izrazna oblika: jezik besedila, naslov, privzet iz pojavnih oblik

Pojavna oblika: država izida, leto izida, pisava, naslov, impresum, fizični opis, zbirka.

Slika 1: Primer bibliografskega zapisa

Seveda pa pojavna oblika vsebuje še eno izrazno obliko še enega dela, namreč spremne besede. Pri teh dveh delih smo identificirali tri osebe (entitete 2. skupine).

Ker nimamo enotnega naslova, si pomagamo pri identifikaciji dela kar z naslovom pojavne oblike (preko izrazne oblike), kar pa utegne imeti za posledico identifikacijo več različnih del, ko gre v resnici za eno samo delo.

V teoriji torej lahko opravimo frbrizacijo, ko vemo kateri elementi bibliografskega zapisa so atributi katere izmed entitet FZBZ. Vendar bomo uporabne rezultate dobili šele tedaj, ko bomo lahko ugotovili, katera pojavna oblika sodi h kateri izrazni obliki katerega dela. Drugače povedano, če podatki v bibliografskem zapisu ne omogočajo konsistentne identifikacije entitet, ne bomo s frbrizacijo čisto nič pridobili. Zato npr. vneseni enotni naslovi, ki se nedvomno nanašajo na delo, močno pripomorejo k izboljšanju kvalitete rezultatov frbrizacije.

In kaj sploh lahko pridobimo s frbrizacijo? Zamislite si katalog, kjer bi uporabnik dobil skupaj prikazane

vse izdaje nekega dela, po možnosti razporejene glede na različna besedila (npr. prevode, skrajšane izdaje...). Seveda je taka razporeditev tem bolj smiselna, čim več verzij nekega dela imamo v katalogu. Po drugi strani pa se prav z velikostjo množice izdaj veča tudi možnost, da vsega ne bomo mogli avtomatično pravilno identificirati, saj se iz tega ali onega razloga v kataloge znajo prikrasti tudi napake. Frbrizacija ima nesrečno lastnost, da napake, ki bi v običajnem katalogu ostale skrite, lahko dokaj hitro opazimo. To sicer po eni strani pomeni, da s pomočjo frbrizacije lažje odkrivamo napake oziroma nekonsistentnosti v katalogu, na žalost pa ima lahko uporabnik do frbriziranih katalogov negativen odnos, saj je na videz težava v frbrizaciji, ko so v resnici problematični obstoječi bibliografski podatki.

Pri frbrizaciji se srečujemo še z eno »optično prevaro«: podatkov, ki so berljivi za človeka, a niso ustrezno strukturirani, se z avtomatskimi postopki ne da enostavno izluščiti in uporabiti. Zato je standardizacija pri bibliografskem opisu, npr. uporaba uveljavljene fraze »Prevod dela:« pri opombah, ključnega pomena za čim boljšo kvaliteto frbrizacije.

V svetu obstaja že nekaj frbriziranih katalogov (npr. FictionFinder (<http://fictionfinder.oclc.org/>), ki ga toplo priporočam v ogled, saj je prednosti FZBZ najlažje videti prav na praktičnih primerih), toda trenutno nobeden ne sledi popolnoma entitetam kot so definirane v FZBZ. To ne pomeni nujno, da FZBZ ne drži vode, problem je v konsistentnosti opisa nekaterih podatkov, predvsem v povezavi s podrobno identifikacijo izraznih oblik. Prvi poizkusi na Slovenski bibliografiji so pokazali, da bi utegnila imeti dovolj dobre podatke, da bi lahko odpravili tudi to nevšečnost.

Glede na to, da se, vsaj v tujini, vedno bolj govori o uvedbi entitet FZBZ v katalogizacijo (npr. RDA), se je potrebno zavedati, da je ekonomičnost celotnega podviga odvisna prav od avtomatskih postopkov frbrizacije obstoječih bibliografskih zapisov, pa naj bo izraz sam še tako čuden.

Jan Pisanski

Narodna in univerzitetna knjižnica

POROČILA

OGRELO NAS JE PRAV VSE ... OD KNJIŽNICE DO TOPLEGA POTOKA strokovno srečanje mladinskih knjižničarjev, 14. maja 2008

Letos je bila gostiteljica **tradicionalnega majskega srečanja – že 15. po vrsti!** – Knjižnica Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici. Skrbno je pripravila strokovni in kulturni ter družabni in kulinarični del srečanja.

Zbralo se nas je **68 mladinskih knjižničark in dva knjižničarja** iz splošnih in šolskih knjižnic iz vseh koncev Slovenije. Nekaj nas je stalnih ali vsaj precej rednih udeležencev teh srečanj. Menimo, da se jih res splača udeležiti, kljub mnogim obveznostim v maju, ker so to izobraževalna, hkrati pa prisrčna osebna srečanja ljudi, ki sicer dobro sodelujemo, toda komuniciramo samo še z e-pošto.

Pričakale in sprejele so nas vse sodelavke knjižnice Josipa Vošnjaka. Najprej so nam pripravile **imenitno pogostitev z dobrotami**, ki so jih spekle članice aktivne kmečkih žena; prava poslastica tudi za oči, ne le za želodec! Nato nam je **Anica Korošec, direktorica knjižnice**, duhovito predstavila začetke knjižničarstva v Slovenski Bistrici, t. j. farno knjižnico, ki je bila ustanovljena leta 1858 (brala nam je zapisnik s pravicami in dolžnostmi knjižničarjev in bralcev, kar smo prepoznali kot knjižnični red in pravila, pa tudi kot promocijo knjižnice in branja) in delovanje Lovra Stepišnika, ki je v košu nosil knjige samotnim kmetijam na Pohorju in s tem postavil temelje potujočemu knjižničarstvu. Poudarila je delovanja Josipa Vošnjaka v času čitalništva in potem vse selitve in prizadevanja knjižni-

ce za ustrezne prostore in opremo. Pohvalila je razumevanje in finančno podporo Občine Slovenska Bistrica, različnih dejavnikov v občini, posebej pa ves svoj kolektiv, ki šteje 13 zaposlenih (od tega 8,5 strokovnih delavcev).

Darja Kolar, vodja mladinskega oddelka, pa nam je predstavila začetke in razvoj pionirskega oddelka, njegove selitve in prizadevanja ter številne dejavnosti za otroke in mladino. Pripovedovala je s takšnim pravljičnim glasom, da smo si zlahka predstavljali, kako dobro pripoveduje pravljice, in kako zna pritegniti mlade k poslušanju in branju.

Sledil je **ogled lepo obnovljene in sodobno opremljene knjižnice**, ki domuje v imenitni stavbi na Trgu svobode v osrčju Slovenske Bistrice. Svoja široka zele na vrata prijazno odpira vsem obiskovalcem. Posebno pozornost je pritegnila predstavitev nam popolnoma novega programa za zaščito knjižničnega gradiva in zunanjega knjigomata za vračilo knjižničnega gradiva, ki je uporabnikom dostopen 24 ur. Oba delujeta na **RFID tehnologiji** – radiofrekvenčna identifikacija, kar je v knjigi vidno kot navadna bela nalepka, v resnici pa se pod njo nahaja čip s podatki o knjigi. Vsi udeleženci smo dobili tudi vrečko s promocijskim gradivom o knjižnici, mestu in njegovi okolici.

Potem smo se sprehodili do **Gradu**, kjer smo so si v viteški dvorani – z razkošno baročno poslikavo, menda eno najlepših v Sloveniji – **ogledali Pohorsko legendo**, ki sta jo odigrala člana lutkovne skupine »UŠ«. Predvajali so nam tudi promocijski film o Slovenski Bistrici, v katerem smo videli veliko zgodovinskih in kulturnih znamenitosti. Prav radi si jih bomo ogledali med naslednjimi obiski. Tokrat pa smo pozornost namenili le **spominskima sobama** pisatelja **Antona Ingoliča** in učitelja, režiserja, zbiratelja ljudskega slovstva ter pravljicarja s Pohorja **Jožeta Tomažiča**.

Knjižnica Josipa Vošnjaka ima še pet enot: Kebelj, Oplotnico, Pragersko, Studenice in Poljčane. Mi smo si ogledali **enoto v občini Poljčane**, ki je odprta ob ponedeljkih in četrtek od 11. do 18. ure in ob torkih od 8. do 14. ure. Ob ponedeljkih imajo tudi uro pravljic. Dobro sodeluje z osnovno šolo, ki je v tesnem sosedstvu; kar dotika se stavbe, v kateri sta knjižnica in večnamenska športna dvorana.

Pot nas je nato vodila še naprej v lepo dolino ob Dravinji, vse do Studenic pod Bočem. Na tej poti iz Slovenske Bistrice do Studenic nas je spremljal **Leopold Turk, predsednik Turistične zveze Slovenska Bistrica**, ki nam je predstavljal kraje, nam pripovedoval o prvobitnosti Dravinje, nas opozoril na edinstveno velikonočnico na Boču in na dobro vinsko kapljico. V **Studenicah** nas je pospremil **do izvira Toplega potoka**, ki je res očarljiv kraj. Tam menda delujejo tudi neke posebne energije, toda še bolj kot te, se nas je dotaknila **pravljica Topli potok Erne Starovanika**, ki nam jo je povedala **Liljana Klemenčič**, knjižničarka iz Knjižnice Ivana Potrča na Ptujju.

Cerkev Svetih treh kraljev in nekdanji dominikanski samostan Studenice pa nam je predstavil lokalni vodnik **Pankracij Hrup**, ki nas je nekatere med zadnjimi ob odhodu in najbolj vedoželjne nagradil z mogočnimi toni na orgle iz leta 1733. Srečanje smo sklenili **z okusnim kosilom v gostilni Kidrič – Pri dvojčicah**.

Iz kratkega poročila lahko razberete, da **nas je ogrelo prav vse**. Ne nazadnje tudi prav lepo sončno vreme! V ta prelep košček sveta Občine Slovenska Bistrica, ki se razteza med Pohorjem in Bočem, se bomo radi še kdaj opravili.

Predvsem pa nas je navdušila Knjižnica Josipa Vošnjaka in njen kolektiv trinajstih prizadevnih, delovnih ter prijaznih knjižničark. Iskreno se jim zahvaljujemo za zelo lep dan in vsa zanimiva doživetja! Še naprej jim želimo veliko delovnih uspehov, veselja pri delu in zadovoljnih bralcev.

Več o knjižnici Josipa Vošnjaka:

www.knjiznica-slov-bistrica.com

Več o Občini Slovenska Bistrica:

www.slovenska-bistrica.si

Tilka Jamnik
Knjižnica Otona Župančiča Ljubljana

POROČILA

POROČILO S 4. MEDNARODNEGA SREČANJA BIBLIOTEKARJEV SLAVISTOV IN OBISK SARAJEVSKEGA KNJIŽNEGA SEJMA

Četrto mednarodno srečanje bibliotekarjev slavistov (ICSL) z naslovom *Biblioteške staze : sledenja generacija* se je odvijalo od 20.-24. aprila 2008 v prostorih Bošnjaškega inštituta v Sarajevu. Obenem je v Skenderiji potekal knjižni sejem, ki se ga je letos udeležilo še več razstavljalcev iz Bosne in Hercegovine (BiH), Hrvaške in Srbije. Sejem je slovesno odprl **Haris Silajdžić**, predsednik predsedstva BiH.

Svečano odprtje srečanja bibliotekarjev slavistov je bilo zaupano **Robertu Donii**, pobudniku in dolgoletnemu podporniku srečanja. Program se je nadaljeval v sklopih, ki so obravnavali najboljše domače in tuje prakse dela na naslednjih področjih: financiranje knjižnične dejavnosti, sodelovanje med knjižnicami in zaposleni v knjižnicah.

Prva referentka dopoldanskega sklopa je bila **Vaska Sotirov-Đukić** iz *Biblioteke grada Sarajeva* z zanimivim pregledom razvoja splošnih knjižnic v svetu in spreminjajočo se ponudbo storitev za uporabnike.

Goran Trailović iz Pančeva je

predstavil on-line časopis: www.citaliste.com, ki se odlikuje z nenehno spreminjajočo se podobo in ažurnostjo novic iz bibliotekarskega področja in ga označuje kot *prostor za srečanje knjižničarjev brez meja*.

Precej odmevna je bila predstavitev **Maria Hiberta** iz *Filozofske fakultete v Sarajevu*, ki je postavil v ospredje teoretična izhodišča relevantnosti identitete bibliotekarja, ki ga je potrebno razlikovati od informacijskega strokovnjaka ali informatika v terminološkem in pojmovnem smislu.

Aida Vehabović (SHL) je predstavila referat z naslovom *Združenje učencev kot integrativni faktor in bibliotekarstvo v BiH* in program fundacije *Schule für Leben*, ki deluje v BiH od leta 1993 in se zavzema za zagotovitev primerne položaja mladostnikov v šoli in družbi. Problem večine srednjih šol je v tem, da imajo različne šolske programe in razrede še vedno ločene po nacionalnosti. Takšna situacija pa ne prispeva k ustvarjanju novih temeljev za nekonfliktno sobivanje različnih narodov na območju države. Opisani situaciji primerna je tudi kakovost poučevanja, motivacija učencev ter neinformiranost, saj mnogo šol še vedno nima šolske knjižnice. Aktivnosti fundacije so usmerjene predvsem v odpravo nacionalizma brez razlogov in argumentov, v prepričanje, da je znanje dveh pisav lahko prednost ipd., zato pripravlja-

jo posebno gradivo za mlade, zagotavljajo on-line dostop do informacij ter vzpodbujajo razvoj informacijske pismenosti in vseživljenjskega izobraževanja.

Sledil je prispevek **Janet Crayne** je govorila o knjižnici *Univerze v Michiganu*, predvsem o organizaciji dela pri obdelavi gradiva.

Milan Grba je predstavil delovanje *Britanske knjižnice* v preteklem letu, s posebnim poudarkom na Oddelku za južnoslovanske jezike, ki poleg bivših jugoslovanskih republik vključuje še Bolgarijo, Albanijo, Moldavijo in Romunijo. Oddelek skrbi za nabavo, obdelavo in promocijo gradiva s tega področja, vendar ima zaradi šibke kadrovske zasedbe kar nekaj zaostankov pri obdelavi. Med najdragocenejšimi eksponati omenjene zbirke pa je tudi Dalmatinova Biblija. Med pomembnejše aktivnosti Britanske knjižnice v tem času je izpostavil projekt digitalizacije inkunabul ter delovanje centra za medknjižnično izposojanje in dobavo (digitaliziranih) dokumentov, ki svoje storitve nudi uporabnikom po vsem svetu. Knjižnico financira Ministrstvo za kulturo, delno pa se financirajo z lastnimi prihodki in prek različnih akcij. Po podatkih iz lanskega poročila je bilo v British Library zaposlenih blizu 2000 ljudi, izposodili pa so pribl. 6 milijonov enot.

Popoldanski sklop sva pričeli podpisani z referatom: *Od medknjižnične izposoje do e-knjige : NUK med tradicijo*

in tranzicijo. V njem sva izpostavili tri pomembne storitve NUK, namenjene uporabnikom pri zagotavljanju dostopa do zelenega gradiva, to so: medknjižnična izposoja, digitalna knjižnica Slovenije dLib.si in projekt digitalizacije na zahtevo EOD. Vprašanja, ki so sledila so se nanašala predvsem na spoštovanje avtorske pravice pri digitalizaciji dokumentov in trajno shranjevanje digitalnih dokumentov.

Sledila je predstavitev dela **Dokument servisa d. o. o.**, kjer se ukvarjajo z digitalizacijo dokumentov v šolskih knjižnicah, financira pa jih Ministrstvo za šolstvo.

Zelo zanimiv projekt je predstavila **Slavica Hrnkaš** iz *Opće biblioteke* v Zenici z naslovom *Kako »povečati«*

število zaposlenih? Skupaj s prostovoljci so pripravili najrazličnejše tečaje in delavnice, ki so se jih udeležili stari in mladi in je potekal med šolskimi počitnicami julija in avgusta. Nad kakovostjo, uspešnostjo in predvsem številom udeležencev so bili vsi navdušeni. Projekt bo s pomočjo zanesljivih in zavzetih prostovoljcev zagotovo prerasel v redno knjižnično počitniško aktivnost.

Karen Rodešved iz *univerzitetne knjižnice v Stanfordu* je predstavila aktivnosti knjižnice pri racionalizaciji procesa obdelave gradiva, **Vladimir Neumann** iz *Staatsbibliothek zu Berlin* pa virtualno knjižnico za slavistiko, ki naj služi strokovnjakom, raziskovalcem, študentom in

drugim zainteresiranim kot enotni vstopni portal pri iskanju informacij s področja slavistike. Meta iskanje omogoča pregled podatkov največjih slavističnih knjižnic (iz Poljske, Češke in Rusije), omogočen je tudi dostop do kazal 300 najpomembnejših serijskih publikacij s področja slavistike, kot tudi do člankov s polnimi besedili. Pri projektu sodelujejo tudi druge nemške knjižnice z bogatimi slavističnimi zbirkami.

Naslednji dan je bil posvečen izobraževanju kadrov in financiranju.

Amra Rešidbegović iz *Nacionalne i univerzitetne biblioteke Bosne i Hercegovine* v Sarajevu (NUBBiH) je predstavila izobraževalne programe v BiH, ki so potekali v okviru različ-

Slika 1: Udeleženci srečanja

nih projektov in organizacij, kot npr. Unesco, IZUM, NLPTCI, PULMAN, CALIMERA ter programe, ki potekajo v NUBBiH. Kot najuspešnejšega je izpostavila projekt NLPTCI, katerega cilj je bil ustanovitev centra za permanentno bibliotekarsko izobraževanje v jugovzhodni Evropi. Poudarila je pomen vseživljenskega izobraževanja in problematiko geografske razdeljenosti BiH v kantone in posledično različne zakonodaje, čeprav krovni zakon o knjižničarski dejavnosti velja od leta 1995. Posebej je izpostavila strokovno izobraževanje poimenovano *Put knjiga*, ki ga je obiskalo 1825 udeležencev.

Kadrovsko strukturo v visokošolskih knjižnicah na področju ožje Srbije in knjižnično osebje splošnih knjižnic u Srbiji je predstavila **Bojana Vukotić** iz Matične službe *Nacionalne biblioteke Srbije* (NBS). Zakon o knjižničarski dejavnosti velja od leta 1994, pripravljajo pa novega. Strokovne izpite, ki so hkrati tudi državni izpiti, organizirata NBS in *Biblioteka Matice Srbske* iz Novega Sada (BMS). Strokovne izpite ima okrog 80% zaposlenih, v ožji Srbiji 40%. Ugotavlja, da je največ knjig na prebivalca na področju Vojvodine, vendar imajo tam knjige najslabši obrat. Nekatere knjižnice ne pokrivajo niti 50% zaposlenih, ki jih priporočajo standardi. Skoraj 80% zaposlenih v knjižnicah je ženskega spola.

O financiranju srbskih knjižnic je spregovoril **Vladimir Šekularac** (NBS). Večina splošnih knjižnic je financirana iz državnega proračuna, delno tudi iz občinskega, nekaj sredstev zagotovijo tudi sami (običajno 10, le redke do 20%).

Velik problem predstavlja zagotavljanje ustreznega dopolnjevanja knjižničnega fonda v vseh tipih knjižnic, saj z darovi ni mogoče tvoriti želene kvalitete knjižnične zbirke. Posebno vprašanje je tudi ohranjanje gradiva, ki ima status kulturnega spomenika. Ukinjajo se mnoge specialne knjižnice, predvsem zaradi slabega položaja financiranja –večinoma podjetij. Problematičen in vprašljiv je tudi materialni položaj bibliotekarjev.

Beba Rašidović iz knjižnice *Fakultete za kriminalistične znanosti Univerze v Sarajevu* je predstavila model izobraževanja uporabnikov. Trenutno je v eksperimentalni fazi in obsega 45 ur predavanj in vaj letno. Poudarek tega izobraževanja je predvsem na samostojnem iskanju po bibliografskih bazah, iskanju virov in citiranju, torej na znanjih, ki jih študenti nujno potrebujejo. V kolikor se bo potrdila nujnost tovrstnega izobraževanja študentov, bo predmet postal študijska obveznost.

Ivana Nikolić (NBS) je predstavila zamenjavo publikacij in probleme, ki so jih imeli v Srbiji zaradi političnih dogajanj v 90-tih. Danes uporabljajo za zamenjavo publikacije, ki jih prejmejo prek obveznega izvoda in darov, približno četrtino gradiva pa kupijo. Sredstva zagotavlja Ministrstvo za kulturo, vendar so bila v preteklih letih dokaj skromna. V zadnjem letu so v zamenjavo poslali okoli 20.000 monografskih in večje število serijskih publikacij. Večji del nakupov gradiva opravijo neposredno pri založnikih in skupaj s količinskim popustom prihranijo do četrtine cene publikacije. Nacionalno pomembni fond dopolnjujejo

tudi z zamenjavo med srbskimi knjižnicami in inštitucijami ter z darovi avtorjev.

Nevenka Hajdarović (NUBBiH) je predstavila izobraževanje kadrov za obdelavo dokumentov, predvsem v sistemu COBISS. Veliko razprave je bila deležna predstavitve.

Maje Kaljanac (*Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu*) o kitajskem vprašanju z vidika človekovih pravic, do prostega pretoka informacij in pravice do branja gradiva v lastnem jeziku. Trdi, da se "humanost družbe meri po tem, koliko pozornosti namenja najranljivejšim skupinam družbe". Kitajci živijo v Sarajevu že 10 let, obrobno, odtujeno in še niso integrirani v okolico. Predstavila je možne rešitve za uspešno integracijo Kitajcev v družbo tudi prek obiska knjižnice in primerne oblikovanja kulturnega življenja v Sarajevu. Sodelovanje z ambasado, lobiranje za štipendije Kitajcev, učenje jezikov, prevajanje kitajščine, prevajanje bosanskih filmov (kot primer filma, ki je osvojil Kitajce, je navedla film Valter brani Sarajevo). Kot dober vzor je izpostavila Slovenijo kot državo, kjer spoštujejo človekove pravice in našo prakso integracije Romov v družbo.

V živahni razpravi, ki je sledila, je Vaska Sotirov-Đukić pojasnila, da se je sarajevska mestna knjižnica želela približati tej populaciji, vendar stika zaradi različnih razlogov niso želeli.

Sanja Stepanović-Todorović iz *Biblioteke Srbske akademije nauka i umetnosti* (SANU) iz Beograda je

prikazala zgodovinski razvoj in današnje sodelovanje SANU z drugimi knjižnicami in inštitucijami. Poudarila je bogato sodelovanje v času Jugoslavije z neuvrščeni in okrnjeno sodelovanje v devetdesetih letih. Sodelovanje se je ponovno vzpostavilo po letu 1997, najprej s Slovenijo in Avstrijo. Svoje publikacije stalno izmenjujejo z okoli 700 partnerji po svetu, največ z nacionalnimi akademijami znanosti in umetnosti.

Sodelovanje na srečanju slavistov bibliotekarjev je prežeto z optimiz-

mom in entuziazmom, željo po izobraževanju in napredovanju, spoznavanju dobrih praks iz sosednjih ali bolj oddaljenih držav, vse v želji, da hitreje poženejo kolo časa, ki se je ustavilo med zadnjo balkansko vojno. Država ne daje veliko, zato pa so veliko dosegli naši kolegi, ki so znali in zmogli pristopiti k, na prvi pogled, nerešljivim birokratskim težavam prijavljanja na projekte različnih evropskih in ameriških inštitucij. Na vsakoletnih srečanjih je opaziti bistveni napredek v stroki, predvsem pa nesebično željo pomagati mlajšim sodelavcem pri

njihovem izpopolnjevanju. Konference ICSL so zato izjemen primer razvijanja prisrčnih odnosov, ki se jih naležeš od domačinov, vzpostavljanja koristnih kontaktov s starimi in novimi kolegi, dobre organizacije s ščepcem improvizacije ter obvladovanja in preseganja še vedno prisotnih meja v lastni državi in glavah premnogih ljudi.

Tereza Poličnik-Čermelj in
Valerija Žagar
Narodna in univerzitetna knjižnica

DVAJSETA POLETNA ŠOLA HRVAŠKIH ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV

POROČILA

XX. Proljetna škola školskih knjižničara R Hrvatske „Suradnja u informacijskom društvu – s obzirom na potrebe školskoga knjižničarstva“ (Opatija, 2. -5 . april 2008)

Od 2. do 5. aprila 2008 je v Opatiji potekalo jubilejno 20. srečanje školskih knjižničarjev Hrvaške na temo **Suradnja u informacijskom društvu – s obzirom na potrebe školskoga knjižničarstva** v organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje Republike Hrvatske, Filozofskog fakulteta u Zagrebu in v soorganizaciji Hrvatske udruge školskih knjižničara, Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci, Gimnazije Eugena Kumičića Opatija, Hotelijsko-turističke škole Opatija in Ugostiteljske škole Opatija.

Voditeljica programa in motor vsega posveta, **Biserka Šušnjić**, višja svetovalka, Agencija za odgoj i obrazovanje, je z napovedjo predstavitve Naših 20 šol pričela svečano in delovno odprtje XX. Proljetne škole školskih knjižničara RH. Predstavitev v spomin Višnje Šeta, ki je pred 20 leti pričela s šolami v Crikvenici, je izpeljala ravnateljica I. sušačke hrvatske gimnazije z Reke, Judita Franko, in med udeleženci zbudila spomine in ganotje. Dr. Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje, je pozdravil okrog 500 udeležencev, za katere je bila dvorana Orhideja skoraj pretesna. Opozoril je na zbornik prispevkov, ki je prvič izšel hkrati s posvetom, do sedaj so izhajali za leto nazaj. Da se Hrvaška pospešeno pripravlja na vstop v EU, je bilo zaznati iz predstavitve Agencije za mobilnost i programe Evropske unije.

Podteme: **Programi in oblike sodelovanja šolske knjižnice v globalnem informacijskem okolju, Uporaba informacijske tehnologije v šolskem knjižničarstvu, Uporaba informacijskih znanj in veščin, Sodelovanje pri pripravi didaktičnega materiala, Vloga šolskega knjižničarja pri usposabljanju učencev za življenje v družbi znanja (informacijska pismenost, računalniška pismenost ... pismenosti 21. stoletja), E-učenje, Repozitorij in vloga šolskega knjižničarja, Izobraževanje v virtualnem okolju in šolsko knjižničarstvo** so bile predstavljene v obliki referatov, delavnic in plakatov.

Z zanimanjem smo prisluhnili referatoma **Sanje Galic: Profesija šolski knjižničar v informacijski družbi** ter **Tihomirja Dunderovića in Josipa Rihtarića: Mrežna orodja za E-šolsko knjižničarstvo 2.0**. Vredno je bilo prisluhniti **Jadranci Lasić Lazić: Virtualni šolski knjižničar**.

Delavnice, 18 po številu, so tekle vzporedno, tudi s ponovitvami, vendar se je bilo potrebno odločiti, kaj izbrati. Slovenski udeleženci smo se osredotočili na teme in knjižnično informacijsko področje, bolj umetniške dejavnosti, ki so na hrvaških delavnicah vedno močno prisotne, pa pustili za naslednje leto. Predstavitve Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Zagreb prinašajo najnovejše ugotovitve,

odpirajo področja. Študentje in njihovi mentorji so že leta pobudniki sprememb. Po sprejetju HNOS-a (hrvaški izobraževalni standard) hrvaški šolski knjižničarji pospešeno pripravljajo **Smernice za realizacijo programa knjižnične vzgoje in izobraževanja (Sonja Tošić Grlač)**. Podpisana sem na tej delavnici aktivno sodelovala z mnenji in predstavitvijo slovenske prakse.

Udeležila sem se tudi Wiki delavnice, kolegica Tadeja Šink pa delavnice Sodelovanje šolskih knjižničarjev v projektu Comenius in Leonardo da Vinci. Obe sva ugotavljali, da na tem področju hrvaški knjižničarji orjejo ledino in da smo slovenski šolniki kar sedem do deset let naprej.

Pomladne šole se že vrsto let udeležujemo tudi slovenski šolski knjižničarji, po navadi kot aktivni udeleženci. Na letošnji jubilejni šoli smo z dvema prispevkom sodelovali v sklopu Tuje izkušnje, 1. del:

- **Majda Steinbuch**, višja svetovalka za knjižnično dejavnost na Zavodu RS za šolstvo, je v referatu **Vključenost dejavnosti šolske knjižnice in knjižničnega informacijskega znanja v učne načrte predmetov** predstavila posodabljanje učnih načrtov in KIZ kot kroskurikularno temo.
- Knjižničarji praktiki **Ivanka Učakar in Tadeja Šink**, **Sekcija za šolske knjižnice pri ZBDS**; **Nataša Kuštrin Tušek**, **Andrej Kovačič** in **Maja Miklič**, **Društvo šolskih knjižničarjev Slovenije**, smo se povezali in predstavili novost na področju računalniških programov za knjižnice, in sicer programski paket **Šolska knjižnica v okolju Windows**.

Še posebej zanimivi so bili tuji referati v sklopu Tuje izkušnje, 2. del:

- **Zvezdana Dukić (West Island School, Hong Kong): WIKI v šolski knjižnici**, je predstavila Wikispaces.com in uporabo spletne učilnice za učence od 8 do 12 let. V Sloveniji že uspešno uporabljamo Moodle, zato vzporedna uporaba Wiki, posebej ker je v angleščini, ni tako zanimiva.
- **Lourense Das (Nizozemska, predsednica evropskega oddelka IASL-a in predsednica**

Evropskega društva šolskih knjižničarjev): Šolske knjižnice brez meja - School library without borders: the gateway to information and collaboration. Predsednica nas je informirala o možnostih povezav in povabila k sodelovanju, kar velja izkoristiti. Predlagam včlanitev Sekcije za šolske knjižnice v letu 2009.

- **Luisa Marquardt (predsednica italijanskega društva šolskih knjižničarjev): Mreža BIBLI-OSCUOLE v Italiji - The "Biblioscuole" Network in Italy.** Projekt se izvaja na nekaj zasebnih srednjih šolah v Italiji, tudi s pomočjo evropskih sredstev.
- **Helen Boelens (Nizozemska, šol. knjižničarka): MI občutje - The "We" feeling.** Že naslov sporoča vse – šolski knjižničarji Evrope, povezujejo se, učimo se drug od drugega, srečujemo se.

Občnega zbora Hrvatske udruge školskih knjižničara (HUŠK) se nismo udeležili, saj smo veliko časa namenili lastni razpravi o stanju knjižničarstva na Slovenskem, njegovi informatizaciji in posodobitvam knjižničnih informacijskih znanj.

Predstavitve referatov, delavnic, posterjev so dostopne na spletni strani Repozitorij školskog knjižničarstva UDK02 http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/20_proljetna_%C5%A1kola_%C5%A1kolskih_knji%C5%BEri%C4%8Dara.

Zbornik XX. Proljetna škola školskih knjižničara R Hrvatske sta prejeli Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) in Osrednja humanistična knjižnica na FF, Ljubljana.

Dobavljeno iz »http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/20_proljetna_%C5%A1kola_%C5%A1kolskih_knji%C5%BEri%C4%8Dara«

Pogledi:

Šola je koristno in prijetno srečanje s hrvaškimi kolegi in vpogled v njihove strokovne načrte in dileme ter možnost, da se izve kaj novega.

Ivanka Učakar
Predsednica Sekcije za šolske knjižnice

2. FESTIVAL BIBLIOBUSOV NA HRVAŠKEM: »S KNJIGO V VSAK KOTIČEK«

POROČILA

25. april, Gradska knjižnica Zadar

Tako kot v Sloveniji, tudi na Hrvaškem organizirajo festivale in okrogle mize potujočih knjižnic. Prvi festival na Hrvaškem je bil leta 2005 na Rijeki, minuli mesec pa smo se potujoči knjižničarji iz Ljubljane in Maribora udeležili drugega festivala in že 8. strokovnega srečanja potujočih knjižnic v Zadru. Gradska knjižnica Zadar uporabnikom nudi storitve potujočega knjižničarstva šele slabi dve leti. Oktobra 2006 so v Sloveniji kupili novo vozilo in zdaj se v Zadru lahko pohvalijo z najsodobnejšim izmed 11 hrvaških bibliobusov. Poleg tega so osvojili drugo mesto v promociji knjižničarstva in IFLA jim je podelila mednarodno marketinško nagrado za zelo uspešno promocijo in celostno podobo novega bibliobusa.

Slika 1: Otvoritev festivala

Na Liburnijski obali v Zadru so si v dopoldanskem času obiskovalci lahko ogledali sedem bibliobusov. Nekaterih vozil, ki delujejo po hrvaških županijah v Zadar ni bilo, bodisi zaradi dotrajanosti vozila (npr. Zagreb), zaradi terenov ali pa zaradi razdalje. Med zbranimi hrvaškimi bibliibusi je bil tudi čisto nov slovenski bibliobus iz Ljubljane.

Popoldanski del srečanja je bil namenjen strokovnemu delu potujočih knjižničarjev. Uvodno predavanje je bilo namenjeno predstavitvi delovanja slovenskih potujočih knjižnic in Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS. Na kratko sem predstavila našo statistiko, zgodovino in cilje, ki smo si jih zastavili v prihodnje. V ostalih šestih predavanjih smo dobili vpogled v delovanje hrvaških potujočih knjižnic.

Bibliobusna služba na Hrvaškem se je začela pred več kot 31 leti in v letu 1986 so imeli kar 17 vozil (15 bibliobusov in dva kombija), skupaj 504 postajališča in 41 zaposlenih potujočih knjižničarjev. V obdobju razpada Jugosla-

Slika 2: Notranjost bibliobusa

vije in po vojni se je stanje zelo poslabšalo. Statistika v letu 1999 je bila slaba; imeli so le še 7 bibliobusov, ki so skupaj obiskovali 208 postajališč in imeli 24 zaposlenih. V letih 2000-2002 so začeli z intenzivnim reševanjem potujočega knjižničarstva in od leta 2003-2005 so izdelali 5 novih vozil, do lanskega leta pa še dva nova bibliobusa. Skupaj jih je zdaj 11, še vedno pa so »županije«, ki bi nujno potrebovale potujoče knjižnice, saj so območja slabo razvita, redko poseljena in osamele kmetije oz. gospodinjstva bi lahko ustrezno oskrbovali s knjižničnim gradivom le s pomočjo potujoče knjižnice.

Slika 3: »Model organizacije usluge bibliobusa v Sloveniji

V Sloveniji imamo v primerjavi s Hrvaško boljšo pokritost območij s storitvami potujočega knjižničarstva, tudi ponudba knjižnega in neknjižnega gradiva je večja, vendar nas to ne sme uspavati, še vedno imamo nekaj sivih lis, ki bi potrebovale potujoče knjižnice. Med njimi je krško-brežiško območje, celjsko-savinjsko, Koroška, del Gorenjske itd. Kakšno je stanje potujočega knjižničarstva pri nas in kakšne cilje smo si postavili lahko slišite na strokovnem srečanju potujočih knjižnic z naslovom: »Na pragu novih izzivov« ki bo 27.-28. junija 2008 v Knjižnici Brežice.

Več informacij in referati z 2. festivala bibliobusov v Zadru: <http://www.gkzd.hr/bibliobusfest.php>

Podrobnosti o strokovnem srečanju potujočih knjižnic v Brežicah:

http://www.zbds-zveza.si/potujoce_2008.asp

Barbara Cesar

Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana

in predsednica Sekcije za potujoče knjižnice pri ZBDS

Slika 4: Izmenjava izkušenj

CVETENJE KNJIŽNIC

POROČILA

Povabilo na prvo skupno srečanje dveh avstrijskih knjižničarskih združenj (der Büchereiverband Österreichs in die Vereinigung österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare) sem z veseljem sprejela, ne samo zato, ker sem lahko predstavila naš uspeh pri gradnji splošnih knjižnic na mednarodnem kongresu o gradnji knjižnic »Architektur des Geistes« (Linz, 14.-16.5. 2008), ampak sem si obetala zvedeti tudi kaj več o knjižnicah naše sosedne in drugih dežel. Njihovi dosežki so vredni tudi vaše pozornosti in za spodbudo ponujam nekaj značilnosti s kongresa.

Vprašanje o preživetju knjižnic, o ogroženosti njihovega obiskovanja si danes postavlja samo še kakšen črnogled knjižničar, ki ni dosti razmišljal o njihovem poslanstvu. Skratka, tako spraševanje ni več v modi. Strahu pred tehnologijo, ki naj bi ogrožala njihov obstanek, pa bi se lahko znebili tudi črnogledneži. Knjižnice so vitalne kot zmeraj ali zmeraj bolj, dinamika njihovega delovanja je še bolj izrazita, saj se raznolikost storitev in načinov njihove uporabe povečuje, da zmorejo slediti potrebam okolja.

Povečuje se tudi prostor knjižnic, in to fizični. Knjižnice dobesedno cvetijo. V gospodarsko in kulturno razvitih deželah podobno kot v manj razvitih. Razlika je le v razkošju cvetov, pa še ta nastane predvsem zaradi začetnega kapitala, ki ga je okolje zmožno vložiti v gradnjo knjižnice. Najetje najboljšega arhitekta se splača. Ceno njegovega dela in vložek gradnje poplača varčna funkcionalna stavba, ne nazadnje pa tudi estetske rešitve zahtevne gradnje, kakršna je gradnja knjižnice, ki s simbolnimi pomeni privablja nove in nove obiskovalce. Ti tudi ostajajo, ker se tu dobro počutijo (npr. Zürich, Berlin, Dresden). V sodobni knjižnici, s sodobnimi storitvami se uporabniki zadržujejo zmeraj dlje, v njej se učijo uporabljati novo tehnologijo, učijo se znati, narediti, biti, družijo se, uživajo in, presenetljivo, varčujejo; v gospodarsko razvitih državah je med obiskovalci zmeraj več tistih, ki obiščejo knjižnico zaradi uporabe tehnologije za zasebne potrebe, ker je to ceneje kot pa plačevanje naročnine za lastno doma. Knjižnica se uveljavlja zmeraj bolj kot socialni prostor; ne samo kot prostor dostojnega preživetja za upokoјence, priseljence, nižji razred, ampak tudi za ekonomsko in ekološko prebujene. Znotraj tega prostora se poleg namenskih brezplačnih storitev ponujajo dodatne, ki se izvajajo v zadovoljstvo uporabnikov za manjši nedobičkonosen denarni prispevek, npr. varstvo otroka za določen čas (uro, dve).

Knjižnico se splača imeti. Ne narekujejo jih le zakoni in standardi (Slovenija), dogovori med stroko in pokrajino (Južna Tirolska), pač pa tudi samo potrebe okolja. Zato jih sistematično gradijo tudi v krajih, ki imajo manj kot

300 prebivalcev (Voralerberg), zgradijo ali obnovijo jih povprečno 10 na leto, a je še premalo (Češka), v Brnu toliko, da je dobil naziv »mesto knjižnic oz. knjižničarsko mesto«. Na vsakem vogalu je knjižnica v Gradcu, med vogaloma pa bibliobusno postajališče, v Linzu so lani odprli mestno knjižnico v razkošnem stolpu znanja, drugo leto pa bodo še prenovljeno in povečano pokrajinsko knjižnico, ki sedaj med gradnjo opravlja storitve v kontejnerju. Zanimiva rešitev organizacije storitev! Urbanisti se ne bojijo izziva lokacije, knjižničarji pa na njih uveljavljajo najsodobnejše storitve in tako s knjižnico dobijo te novo veljavo, mrtvi del mesta oživi (Bremen: policijska postaja, Salzburg: stadion). Gradijo jih visokošolske ustanove, nekatere skupaj (katoliška in evangeličanska fakulteta, med njunima zbirkama je zbirka pravne fakultete), šolske uveljavljajo svoj prostor kot središče šolskega življenja, nacionalna knjižnica na Dunaju pa sistematično obnavlja prostor za prostorom za predstavitev svojih dragocenih zbirk (npr. razstava globusov).

V ureditvi so funkcionalne, zamenjujejo sistem postavitve z novim, in sicer z UDK, v prostem pristopu pa znotraj tega skrbno združujejo vsebine v tematske otoke glede na prepoznane potrebe in ciljne skupine. Preglednost oznak omogoča hitro orientacijo v prostoru in dostop do želenih storitev in vsebin brez ovir, osebje je v pomoč za strokovno informacijo, izobraževanje uporabnikov in za organizacijo ter izvedbo številnih prireditvev. Knjižnice ne razlikuje le zunanja podoba in velikost prostora, razlikujejo jih načini opravljanja storitev in vsebinska predstavitev knjižnične zbirke, kar kaže na to, da so pri njihovem nastajanju sodelovali knjižničarji, ki imajo jasno predstavo o prihodnosti svoje knjižnice oziroma svoje skupnosti.

Na kongresu so se srečali neformalno tudi predstavniki splošnih knjižnic dežel Alpe-Jadran, ki jih avstrijski bibliotekarji navadno povabijo na svoja stanovska srečanja. Skušali bodo v svojih okoljih spodbuditi sodelovanje med knjižnicami teh dežel na neformalni strokovni ravni, in sicer na področju predstavljanja leposlovnih del avtorjev dežel, izmenjave povabil na posvetovanja in izmenjave kadra. Dobro bi bilo, da slovenske knjižnice oživijo ali poživijo to sodelovanje. Poznavanje sosedov je potrebno, ne smeš ga prezreti, še manj, če na oni strani meje žive tudi pripadniki tvoje dežele. Tako meni tudi Jana, mlada koroška Slovenka, ki je pravkar začela svojo poklicno kariero v bibliotekarskem združenju. Povedala in demonstrirala mi je razliko med »fremd« in »ausländisch«. Jana hvala tebi in tvojim sodelavcem!

Silva Novljan

JAKOB KENDA V MKI

Prejšnji četrtek je bil v Mestni knjižnici Izola gost **najslavnejši slovenski prevajalec zadnjih let, gospod Jakob Kenda**. Pogovor z njim je vodila novinarka radia Koper, gospa Neva Zajc. Predstavila ga je kot velikega poznavalca mladinske književnosti, ki je nekoč delal v Pionirski knjižnici v Ljubljani in sicer v centru za mladinsko književnost. Jakob Kenda vodi tudi slovensko sekcijo Mednarodnega združenja za mladinsko književnost, poleg Harryja Potterja pa prevaja tudi problemski roman in dramska dela. Pripravlja tudi doktorat, v slovenščino pa bo prevedel tudi film o Harryju Potterju. Piše tudi znanstveno knjigo o fantazijski književnosti. Trenutno prevaja zadnjo knjigo iz serije o Harryju Potterju in za to ima časa le pet mesecev. Jakob Kenda prevaja tudi druga, drobna dela J.K. Rowlingove, ki jih je avtorica namenila za dobrodelne namene.

Prevajanje knjig o Harryju Potterju, ki v originalu skupaj obsegajo 4000 strani in sodijo v ti. fantazijsko književnost, je bila tudi zanj, kot za mnoge prevajalce – njegove kolege – po vsem svetu, izjemno zahtevna naloga, ki se jo je kot naravni talent lotil z veliko poguma in optimizma. Obiskovalcem je povedal, da se fantazijska književnost razlikuje od znanstvene fantastike. Razvila se je iz ljudskih in kasneje umetnih pravljic ter pripoveduje o izmišljenem svetu. Nekateri pravijo, da lahko njen začetek vidimo v **Hoffmanovih pravljicah**, drugi pa, da se je zagotovo začela z **Alico v čudežni deželi** Lewisa Carrolla, ki je prvič izšla leta 1880 in predstavlja nonsens književnost. Prvo delo sodobne fantazijske književnosti, ki je dozorela v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in je veliko bolj kompleksna od starejše fantazijske literature, je izšlo po drugi svetovni vojni. To je Tolkienov **Gospodar prstanov**. Pri nas se je zanimanje za tovrstno književnost razvilo kasneje, predvsem zaradi knjig o Harryju Potterju in zaradi filma Gospodar prstanov. Jakob Kenda je povedal, da si današnji bralci želijo brati čim več fantazijske literature, saj so po besedah njegovega profesorja Matjaža Kmecla razočarani nad književnostjo, ki je namenjena njim: *»Literatura za odrasle je razočarala odrasle bralce s svojo hermetičnostjo in nezanimanjem za bralca samega.«*

Povedal je, da tudi v Angliji založniki sprva niso verjeli, da bodo knjige Harryja Potterja uspele. Zato so sprva izšle v pilotskem projektu, v samo 100 izvodih, ki so jih poslali različnim knjižnicam in ljudem po svetu. Tako je knjiga **Kamen modrosti** prišla tudi do našega prevajalca. Zdela se mu je odlična, saj se je dobro brala in imela je tudi literarno vrednost, pa tudi svetovni nazor, ki je zelo zdrav, in tako jo je začel prevajati. Tudi naše založbe na začetku niso bile navdušene nad knjigo: *»Dve leti sem hodil od založbe do založbe, preden so izdali prevod.«*

Prevajanje samo mu je pomenilo velik izziv, pa tudi mnoge zagate: *»Temeljni problem prevajanja od trenutka, ko so protestanti začeli prevajati knjige, je, ali neko besedilo, stavke, besede ponasimo, podomačimo, v našem primeru poslovenimo, ali pustimo original. Pri Harryju Potterju so velik prevajalski problem predstavljala imena. Odločil sem se, da jih bom hkrati poslovenil in delno tudi obrnil originalno obliko. Zelo zadovoljujoče delo pa je kovanje novih besed. Pri prevajanju je poleg izvirnega in ciljnega jezika potrebno poznati tudi kulturo in pokrajino, v kateri je knjiga nastala. Zato sem šel večkrat v Anglijo. Za prevajanje druge knjige sem celo dobil štipendijo in sem jo v celoti prevedel v Angliji. Prevode sem moral potem še popravljati, saj so se pokazale tudi težave s slovnico. Recimo, angleški jezik ne pozna dvojine, samo ednino in množino. Jaz sem na primer avtomatično prevedel nek stavek v množino, kasneje pa se je pokazalo, da sta junaka samo dva.«*

Na vprašanje, kako pojasnjuje to, da Harryja Potterja radi berejo otroci in odrasli, je Jakob Kenda odgovoril, da ima vsaka mladinska književnost dvojnega naslovnika: primarni naslovnik je otrok, sekundarni pa odrasel človek. Ko avtor piše, poskrbi tudi za sekundarnega bralca. Marsikdaj je v mladinskih knjigah kakšno sporočilo, ki je namenjeno samo odraslemu bralcu. *»Sam imam rad Harryja Potterja ker je to kolektivna zgodba, ki se prepleta z individualno. Poleg glavnih junakov, Harryja Potterja, Rona in Hermione, ki me spominja na mojo ženo, imam rad tudi stranske like. To je internatska pripoved, ki izhaja iz tradicije šolskih zgodb. Čeprav so ji očitali čarovništvo, je vzgojna. Uspela je po vsem svetu in bo obstala, ker poudarja vrednote prijateljstva, zvestobe, tovarištva in ljubezni, ki jih niti smrt ne more premagati.«*

Harry Potter je v Sloveniji na lestvici najbolj priljubljenih knjig na drugem mestu (na prvem je ena od knjig pokojnega predsednika Janeza Drnovška!). *»Otroci ga imajo radi, ker v njih prebuja njihov fantazijski svet na nevsiljivo poučen način, odrasli pa zato, ker se ob branju spominjajo svojih sanj, ki so jih nekoč imeli, pa so jih zaradi rutine vsakdanjega življenja odložili na stranski tir«,* je povedala svoje mnenje ena od obiskovalk. *»Seveda«,* je menil tudi Jakob Kenda, *»to je klasična funkcija sekundarnega bralca, da se spomniš, kako je bilo, ko si bil star deset, dvajset let. Sicer pa je to žanrska literatura, kjer je natanko vse na svojem mestu. To je res mojstrsko delo. Sicer pa imam rad tudi Salingerja, Colferja, Strnišo in druge avtorje in vam jih priporočam v branje. Sam imam žal zelo malo časa za branje, saj je med prevajanjem moteče. Berem le, da sem na tekočem z vsem, kar se dogaja na knjižnem trgu.«*

Neva Zajc je srečanje zaključila z mislijo, da je bila serija Harry Potter rojena v srečnih okoliščinah, ko smo take knjige potrebovali. *»Otroci so v prvi knjigi prepoznali to, da jim nekdo prizna, da tudi oni trpijo«,* je bilo mnenje poslušalke.

OBVESTILA

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE**Upravni odbor Stepišnikovega sklada pri ZBDS objavlja rezultate razpisa za sredstva Stepišnikovega sklada:**

Odbor Stepišnikovega sklada (v nadaljevanju odbor) je v Knjižničarskih novicah (2008, let. 18, št.3/4) objavil razpis za financiranje in sofinanciranje projektov na področju potujočega knjižničarstva.

Do razpisanega roka, 10.5.2008 je na naslov ZBDS-Stepišnikov sklad (prijava za razpis) prispela ena vloga.

Komisija v sestavi: predsednice Mojca Gomboc in članic Mojce Andoljšek ter Tjaše Mrgole Jukič je dne, 10.5.2008 odprla prispelo vlogo. Vlogo je poslala:

Sekcija za potujoče knjižnice- ZBDS
Turjaška 1
1000 Ljubljana

Z obrazložitvijo, da bodo sredstva namenili za sofinanciranje Strokovnega srečanja potujočih knjižnic, 27.-28. junija v Brežicah.

Komisija je sprejela naslednji sklep:

Razpisana sredstva Stepišnikovega sklada, ki so bila razpisana v višini 1000 EUR, se v celoti dodelijo Sekciji za potujoče knjižnice za sofinanciranje strokovnega srečanja v Brežicah.

Brežice, 10.5.2008

Predsednica odbora: Mojca Gomboc

Članica odbora: Mojca Andoljšek

Članica odbora: Tjaša Mrgole Jukič

- Priloga: Vloga za sredstva Stepišnikovega sklada

OBVESTILA

SEKCIJA ZA POTUJOČE KNJIŽNICE- ZBDS
IN
KNJIŽNICA BREŽICE

SREČANJE POTUJOČIH KNJIŽNIC: »Na pragu novih izzivov«
BREŽICE 27.-28.6.2008

LOKACIJA: Knjižnica Brežice, Trg izgnancev 12 b

PROGRAM:

PETEK, 27.6.2008

9.30- 9.45	Prihod in parkiranje bibliobusov, registracija
10.00-10.30	Pozdravni nagovori
10.30-12.00	Predavanja Djurdjica Pugelnik : Bibliobus v velikem mestu/HR, Elina Harju : Spletno brskanje, ustvarjanje in mreženje- Knjižnica Tampere na poti v informacijsko družbo/ FIN
12.00-12.20	Odmor
12.30-13.30	Predavanja: Tadeja Gregorinčič in Jože Čonč : Bi brali v bolnišnici? Pridemo!/SLO Urška Povšič : Novogoriški bibliobus prvič med Zamejskimi Slovenci v Italiji/SLO
13.30-14.30	Odmor za kosilo
14.30-15.30	Ogled Knjižnice Brežice in bibliobusov ter glasovanje za naj bibliobus
16.00-19.30	Odhod do hotela v Termah Čatež z bibliobusi in ogled bibliobusov za obiskovalce v Čatežu (17.00-18.00)
19.30	Zbor pred hotelom, odhod z brodom* na večerjo

SOBOTA, 28.6.2008

10.00-10.15	Zbor na parkirišču v Termah Čatež
10.15-10.30	Vožnja bibliobusov skozi mesto
10.30-13.30	Izlet v Jovse**
13.00	Zaključek srečanja, odhod domov

*Cena za prevoz z brodom 1 EUR

** Cena za Jovse 3 EUR

Pridržujemo si pravico do spremembe programa!

NA OBISKU PRI PRAVLJIČARKI VESNI RADOVANOVIČ

PREDSTAVLJA
MO VAM

Knjižničarka in pravljíčarka v murskosoboški knjižnici, Vesna Radovanovič, je začela pravljíce pripovedovati »daljnega leta 1983 ali 1984« v knjižnici Jožeta Mazovca v Ljubljani: »Najprej sem v enoti Polje samo prisluhnila pravljíčarki Marinki, ki me je navdušila. Nato sem bila premeščena v enoto Moste, kjer je pravljíce pripovedovala neka gospa, a njenega imena se žal ne spomnim. Tam je bila samo za pravljíce. Ko je odpovedala to honorarno delo, sem zelo boječe prosila, če lahko poskusim. Tak je moj začetek!«

Ko se je leta 1985 preselila v Mursko Soboto, je nadaljevala s pripovedovanjem v soboški knjižnici. Skupaj z njo je takrat pravljíce pripovedovala Mija Lainšček, danes pa si jih delita z Metko Sraka.

Izkušnje in znanje o pripovedovanju pravljíc si je nabirala počasi: najprej na Pedagoški akademiji pri dr. Marjani Kobe, potem v knjižnici Jožeta Mazovca, pa s poslušanjem drugih pravljíčark, na primer Ljobe Jenče in na seminarjih Gregorja Hartmana. Pravljíčarka ljubljanske Pionirske knjižnice Tilka Jamnik ji »je bila zmeraj za vzor in tudi pomoč«.

Znanje si je pridobivala tudi z »branjem člankov in poučne literature o pravljíčarjih in pravljicah, največ v revijah *Otrok in knjiga* in *Otrok in družina*«.

Dopoldne pripoveduje otrokom iz vrtcev ali pa šolskim otrokom, ki pridejo na obisk v knjižnico, popoldan pa otrokom, ki prihajajo na ure pravljíc. Pravljíce pripoveduje tudi v okoliških vrtcih. Pripoveduje tudi staršem in vzgojiteljicam. Za starše je imela v okviru vrtcev in Ljudske univerze tudi predavanja o pomembnosti pravljíc in o branju v predšolskem obdobju: »V teh primerih so pravljíce bolj ilustrativne.« Na literarnih nastopih s Ferijem Lainščkom, ob predstavitvi njegovih *Mislíc*, ki jim je posodila glas, pa pravljíce navadno prebere. Na mariborskem pravljíčnem dnevu za odrasle je v prekmurščini pripovedovala pravljíco *Zalika in Gusti*: »Če pa so želje, da pravljíco povem v prekmurščini, na primer na Pravljíčnem maratonu v Mariboru, seveda to poskusam po mojih najboljših močeh.«

Približno tisoč pravljíc je prebrala tudi na radiu. »Vendar so to pravljíce, ki so morale biti pripravljene na minuto, kar pa ti ne da zmeraj dobrega občutka, pa tudi tistim z veliko dvogovora sem se morala izogibati, saj to ni radijska igra, temveč branje.« Tem pravljícam so najraje prisluhnili starejši ljudje na Gorickem. »Ko so jih na radiu ukinili, je bilo največ žalostnih ravno babic in dedkov. Mislim, da so se preko pravljíc lahko vrnil v tisti davni svet sanjarjenj, za katerega so pred tem mislili, da so ga mogoče že pozabili.«

V knjižnicah je v navadi pripovedovanje ob slikanicah, ki naj bi bilo primerno predvsem za mlajše otroke. Tudi Vesna uporablja ta način. Čeprav so marsikatero knjižničarko učili, da mora biti zvesta izvirnemu avtorskemu besedilu, da ga torej ne sme spreminjati, pa sama ni tega mnenja: »Pripovedujem ponavadi s knjigo, tako da lahko otroci opazujejo ilustracije. Zato se trudim izbirati slikanice z dobrimi ilustracijami. Seveda pripovedujem tudi brez slikanic, vendar redkeje. Nikoli pa se teksta ne naučim na pamet. Nekako mi je živa beseda drugačna. Tista, ki je meni bližje, potem verjetno tudi lepše leže v otrokova ušesa. Vem pa, da se sedaj od vzgojiteljic zahteva verodostojnost teksta. Moje mnenje ob tem je, da nekaj na pamet povedano ponavadi ni dožveto povedano.«

Pravljíce najraje izbira sama: »Kako delam? V bistvu zelo preprosto. Pravljíco si preberem in če mi je všeč, potem vem, da jo bom z lahkoto pripovedovala. Se pa seveda včasih zgodi, da moram kakšno pravljíco pripraviti tudi na željo učiteljic ali vzgojiteljic. Tega ne počnem rada, ampak se prilagodim, ker je pač to moja služba. A takrat pravljíca od mene zahteva več napora.«

Vesna pripoveduje ljudske in avtorske pravljíce, pa nekaj takih, ki si jih je sama prevedla. Rada pripoveduje pravljíco o *Zlatorogu*, Andersenovo *Bedak Jurček*, pravljíco o *škratku Kuzmi* Svetlane Makarovič. Prvo pravljíco, ki jo je pripovedovala, si je prevedla iz angleščine. To je bila *Zgodba o pujsku*, ki ga ni bilo, ki je njej in otrokom še danes pri srcu. Od tistih, ki jih je prevedla iz nemščine, najraje pripoveduje *Črno ptico*.

Meni, da imajo otroci radi tako ljudske kot avtorske pravljíce: »Otrokom so vsekakor všeč tiste, ki jih dobro povem, ali je to ljudska ali avtorska, pa sploh ni pomembno.«

Tudi v soboški knjižnici poslušanju pravljíc navadno sledijo likovne delavnice, ki so vezane na tematiko pravljíce.

Pripovedovanje pravljíc Vesni Radovanovič pomeni zelo veliko: »Predvsem sprostitve, lepoto, potovanje v druge kraje, v druge in drugačne svetove, v druge čase... Tudi kakšen nauk... Vsekakor pa zadovoljstvo in srečo, ko jo lahko približam otroku tako, da se mu svetijo očke in njegov obraz žari v pričakovanju besed, ki ponazarjajo dogajanje v pravljíci... takrat, takrat mi je dan lepši od drugih.«

Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

1862 - LJUDSKE KNJIŽNICE ALI BUKVARNICE

Na nebu sijajo večje in manjše zvezdice. Lučica pri lučici veže čarobno nebo razsvitljeno.

Bila je trna v naši predragi domovini. Unele so se krasne zvezde na nebu domačem: čitavnice v glavnih slovenskih mestih. Pokriva še tu in tam kak oblak vstajajoče druge sestrice, ki ga bodo predrle in zasijale v slogi s svojimi sesticami.

Te poglavitne čitavnice — zvezde večje — se mi zdijo kakor močne držice v mreži razsvitljenja narodnega, katero mora zamigljati žareče od mnogih drugih manjih zvezdic — ljudskih knjižnic.

Davno sem že ta nasvet ali to željo hotel izustiti — in srčno me veseli, da naprava neobhodno potrebnih ljudskih ali občinskih, ali farnih, ali s e l š k i h knjižnic so že drugi rodoljubje nasvetovali v vseh naših poglavitnih slovenskih časnikih. *)

*) Iz „Novic“ nam je znano, da pri mnogih farah so že pred več leti ustanovljali take bukvarnice, kjer so farani ob nedeljah prebrane bukvice nazaj nosili, pa druge dobivali. Spominjamo se, da smo na Dobrovi poleg Ljubljane sami z veseljem ogledovali tako knjižnico. Naj gosp. Tomanov opomin pripomore še več k temu lepemu in važnemu početju ljudske omike po vsem Slovenskem! Vred.

Mi smo zaostali, se ve da ne po lastni nemarnosti, temveč po hudi osodi.

Treba je, da začnemo na vseh straneh zbirati vse svoje moči, če se hočemo rešiti iz tmine, in lastno, narodno izobraziti.

Premišljevati moramo, ktere predstva nam zamorejo pomagati, in kako, da se zamorejo pridobiti in zbrati za naš tako dolgo zapušeni narod.

Narod naš mora se zavediti, spoznati po svojem rodu, po svoji žlahti, po svojih močeh, po svojem poklicu, po svoji zgodovini. Narod naš mora zvediti, kaj človeštvo na svetu premišljuje, kako v poljedelstvu, obrtništvu, v vedah in umah napreduje, kaj je dozdej z duhom in z drugimi močmi dovršilo. Dozdej je našemu narodu skoraj vse zakrito.

Al to ni strašna osoda obsojenca, kateri mora biti ločen od najdražjih božjih darov in blaga človeškega?

Narodu našemu se mora podati pravi poduk, se mora prižgati pravo razjasnjenje brez škodljivih veš, ki pri drugih narodih švigajo kakor prave razsvitljivke, pa so le zapeljivke.

Narod naš je radoveden, neizrečeno prebrisane glave, in hrepeni po znanstvu in novicah o tej ali uni zadevi.

Kaj mu je tedaj treba?

P r a v e, z d r a v e t r e z n e d u š n e h r a n e.

Slovstvo naše ni še bogato, — al če Bog da in se rodoljubno se poprimemo pisanja v mnogovrstnih zadevah, hoče se množiti. Dozdej je naše slovstvo tudi nespačeno; poštenost in čistost slovstva našega moramo skrbno varovati, da se nam ne pokvari naše pobožno in dobro ljudstvo.

Zamoremo že zdaj podati mnogo bukev zanimivega in podučnega zapopadka našemu narodu, — in vsak dan bode to lože, bolj ko se bode naraščevalo število čitateljev.

Posebno željo zastran novih knjig imamo do naših zgodovinskih pisateljev, da naj pojasnejo zgodovino Slovincov in Slovanov, da naj pokažejo, kako da smo vsi enega debela razne vejice, kako da smo mi zaostali v razcvetenju, in da zdaj v dobrem, toplem pomladanskem solncu moramo svoje brstke pognati, razcvetati, da zamoremo z drugimi sad omike roditi v slavo in korist majke slave in v spolnjenje nam od Večnega naložene naloge.

Na dalje naj se spisujejo p o v e s t i c e zanimive iz slovenske in sploh slovanske zgodovine v probudo našega ljudstva.

Piše naj se dalje še o tem in drugem raznem predmetu, — saj še toliko nerodovitne zemlje leži na polju našega slovstva.

Vse naj se pa piše razumljivo in v narodnem duhu. Jedro naj več velja kakor lupina.

Ker pa že s tem, kar imamo, zamoremo za potrebo založiti knjižnice male, začnimo nemudoma jih ustanovljati. Celi narod naš naj se razdeli v take društva, naj se vdeleži pri tacih knjižnicah. Kar je posamnemu nemogoče zavolj prevelikih stroškov, bode složenim in združenim lože, — in budila se bode tudi uzajemnost in bratstvo med rojaki, ki moramo jeden drugega kolikor mogoče podpirati. Bratovska ljubezen naj popravlja, kar je škodovala tuja sila.

Take knjižnice naj si preskrbe naše rodoljubne časopise, ki se vestno in neprenehoma trudijo za naše blagostanje, in knjige domače ter počasi tudi od drugih naših bratov slovanskih, posebno na jugu.

Bukvice naj gredo od rok do rok. Če eden kaj ne razume, naj praša bolj zvedenega. Bolj zvedeni in prebrisani podstopijo naj se ljudomilega dela, da uče svoje soobčane brati in pisati.

Pokažimo, da zamoremo posebno napeti svoje dušne sile in da prava ljubezen vlada med nami. V tem bode rastla edinost in sloga, — v slogi pa le dozoreti zamorjco večje djanja.

Zato dragi, mili rodoljubje, blage duše! zastavite Vaše delo za važne, prevažne pripomočke narodnega izobraženja. Zbirajte po občinah (županijah ali srenjah) ali po farah, ali posamesnih selih ljudi skupaj, da si z zedinjeno močjo napravljajo knjižnice, v katerih naj se nasrkajo dobrega medu iz dobrih narodnih knjig.

Kakor se vnema na nebu nebrojno zvezdic ko svitla mreža celo nebo vspenjajoča, tako naj se zbudi v našem narodu knjižnica pri knjižnici, ki bodo prave luči narodnega razjasnjenja.

Dragi bratje, poprimimo ta nasvet, — zadnji čas je. Češki narod nam je priča, kako obilen sad donašajo take knjižnice. V

Članek smo poiskali v *dLib - Digitalni knjižnici Slovenije*, dosegljiva na naslovu: <http://www.dlib.si/>

Čehih imajo že 20 — 30 let take čitavnice, katerih se zdaj že šteje na stove.

Kakor pa zvezdogled vsako novo zasledno zvezdo radostno oznani celemu svetu, tako naj se tudi naznanjuje porod te ali une nove ustanovljene bukvarnice. Radostni jo bomo pozdravili in se zahvaljevali njih ustanoviteljem.

Zato naj ne bode prošnja naša, da naj se nemudoma ustanovljujejo ljudske knjižnice, glas upijočega v puščavi!

V Radoljci 30. aprila. Dr. Lovro Toman.

Kmetijske in rokodelske novice, 1862, Letn. 20, št. 21, str. 164-165

Rubriko pripravila Branka Badovinac, Narodna in univerzitetna knjižnica

SEZNAM NOVOSTI INFORMACIJSKEGA CENTRA ZA BIBLIOTEKARSTVO V NUK-u (marec-april 2008)

NOVOSTI

1. BOŽIČ, Andrej

Razvoj tiskarstva Vzhodne Azije : diplomsko delo / Andrej Božič. - Ljubljana : [A. Božič], 2007. - 99 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 35427682

2. BURKELC, Marjetka

Specialne knjižnice v zdravstvu : diplomsko delo / Marjetka Burkelc. - Ljubljana : [M. Burkelc], 2007. - 60, [4] f. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 35432802

3. CHUNG, Dirk

Suchmaschinen-Optimierung : der schnelle Einstieg / Dirk Chung, Andreas Klünder. - 1. Aufl. - [Bonn] : Mitp, 2007. - 224 str. : ilustr. ; 21 cm
ISBN 978-3-8266-1676-1
COBISS.SI-ID 236521216

4. DENIŠA, Maja

Ocena stanja in predlogi za hrambo gradiva v Knjižnici Litija : diplomsko delo / Maja Deniša. - Ljubljana : [M. Deniša], 2006. - 103 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32194402

5. DROBNE, Matija

Samoizobraževanje v družboslovju kot vrednota in vloga šolskih knjižnic : diplomska naloga / Matija Drobne. - Ljubljana : [M. Drobne], 2006. - 177 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32183394

6. DROLČ, Jana

Založništvo v Španiji med leti 1939-1975 : primerjava s Slovenijo : diplomsko delo / Jana Drolc. - Ljubljana : [J. Drolc], 2006. - 77 f. : tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32063330

7. ENCI, Milena

Potujoča knjižnica in načrt bibliobusnih postajališč na Gorenjskem : diplomska naloga / Milena Enci. - Kranj : [M. Enci], 2001. - 82 f., [1] zganj. f. pril. zvd. : graf. prikazi ; 30 cm
COBISS.SI-ID 16663906

8. FOULONNEAU, Muriel

Metadata for digital resources : implementation, systems design and interoperability / Muriel Foulonneau and Jenn Riley. - Oxford : Chandos Publishing, 2008.—XVI, 203 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-302-8
COBISS.SI-ID 238338304

9. HIGGINS, Susan E.

Youth services and public libraries / Susan E. Higgins. - Oxford : Chandos, 2007. - XIII,

153 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-167-3
COBISS.SI-ID 6071347

10. HLADE, Nataša

Organizacija zbirk razglednic v muzejih in knjižnicah mariborskega območja : diplomsko delo / Nataša Hlade Sanchez. - Ljubljana : [N. Hlade Sanchez], 2007. - 64 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 35609954

11. I two thousand ten

i2010 : digital libraries / [prepared by] European Commission, Information Society and Media. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2006. - 16 str. : ilustr. ; 21 x 30 cm
ISBN 92-79-02332-2
COBISS.SI-ID 570691

12. KLIJN, Edwin

Tracking the reel world : a survey of audiovisual collections in Europe / Edwin Klijn and Yola de Lusenet. - Amsterdam : European Commission on Preservation and Access, 2008. - XVII, 149 str. : ilustr. (some col.) ; 24 cm
ISBN 978-90-6984-546-3
COBISS.SI-ID 238200320

13. KNJIŽNICA Ivana Potrča (Ptuj)

Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici / [besedilo] Božena Kmetec-Friedl ; [fotografije zasebna last sestre in brata Ivana Potrča, Bogomila Kuhar in Franceta Potrča ; prevod povzetka v nemščino Robert Filipič, prevod povzetka v angleščino Ontario]. Ptuj : Knjižnica Ivana Potrča, 2007 (Požeg : Grafis). - 63 str. : ilustr. ; 21 cm
COBISS.SI-ID 59148033

14. KOŠIR, Metka

Poročila časnika Slovenski narod o knjigah, knjigarjih in tiskarnah med leti 1868-1880 : diplomsko delo / Metka Košir. - Ljubljana : [M. Košir], 2006. - 125 f. : preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32015970

15. KRANJC, Tomaž

Poizvedovanje po slikah na podlagi vsebine : s pregledom obstoječih prosto dostopnih sistemov : diplomsko delo / Tomaž Kranjc. — Ljubljana : [T. Kranjc], 2006. - 88 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32131170

16. NARODNA biblioteka Sv. Sv. Kiril i Metodij (Sofija)

The National Library. - Sofia : The National Library, 1963. - 31, [26] str. pril. ; 17 cm
COBISS.SI-ID 236237824

17. OBAL, Tjaša

Kompetence bibliotekarja za izvajanje biblioterapije : magistrsko delo / Tjaša Obal. Ljubljana : [T. Obal], 2007. - 194 f. : graf. prikazi ; 30 cm
COBISS.SI-ID 234701568

18. OKRUGLI stol o slobodnem pristupu informacijama (4 ; 2007 ; Zagreb)

Slobodan pristup informacijama : 4. i 5. okrugli stol : zbornik radova / uredile Alemka Belan-Simić i Aleksandra Horvat ; [organizatori Hrvatsko knjižničarsko društvo ... [et al.] ; prevela predgovor i zaključke na engleski jezik Irena Kranjec]. - Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2007. - 143 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 41)
COBISS.SI-ID 236049664

19. PETERNEL, Barbara

Vloga šolskega knjižničarja pri odkrivanju nadarjenih otrok : diplomsko delo / Barbara Peternel. - Ljubljana : [B. Peternel], 2006.—63 f. ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32181346

20. RIEGER, Oya Y.

Preservation in the age of large-scale digitization : a white paper / by Oya Y. Rieger. - Washington, D. C. : Council on Library and Information Resources, 2008.—VII, 52 str. ; 30 cm. - (CLIR Publication ; No. 141)
ISBN 978-1-932326-29-1 (broš.)
COBISS.SI-ID 238172928

21. ŠKRLJ, Gregor

Management kadrovskih virov v knjižnici : izobraževanje in usposabljanje kadrov v visokošolskih knjižnicah Univerze v Ljubljani : diplomsko delo / Gregor Škrli. - Ljubljana : [G. Škrli], 2006. - 77 f. : graf. prikazi ; 30 cm
COBISS.SI-ID 32195170

22. TERČIČ, Vasja

Uporaba informacijskih virov : (primerjalna analiza citiranja slovenskih avtorjev s področja bančništva) : diplomsko delo / Vasja Terčič. - Ljubljana : [V. Terčič], 2004. - 55 f. : tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID 26996578

23. VILAR, Polona

Vrednotenje in načrtovanje uporabniških vmesnikov sistemov za poizvedovanje na osnovi proučevanja vedenja pri poizvedovanju : doktorska disertacija : s prilogi na CD-ROM-u / Polona Vilar. - V Ljubljani : [P. Vilar], 2007. - 196 f. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm + 1 optični disk (CD-ROM)
COBISS.SI-ID 34589026

OGLASI

OBVESTILA

DELO IŠČE

FRANC MAGAJNE, Glinška ulica 7, 1000 Ljubljana
GSM: (031) 279 052, E-pošta: franci.magajne@volja.net

Zaposlitveni cilj:

Zaposlitev na delovnem mestu pripravnika za polni delovni čas v knjižnici

Rojstni podatki:

rojen 28. 4. 1977, v Ljubljani, državljani Republike Slovenije
Izobrazba: gimnazijski maturant (V. stopnja), diplomirani upravni organizator (VII. stopnja)

Delovne izkušnje:

- aktivni prostovoljec v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, zaupana so mi dela leposlovnega in neknjižnega gradiva; uporabljam COBISS sistem pri urejanju in iskanju knjižnega in neknjižnega gradiva,
- redno delovno razmerje v podjetju Sintal d.d., varnostnik za zasebno varovanje,
- trimesečno javno delo v Mestnem muzeju Idrija, urejanje arhivske in tekoče dokumentacije ter vodenje strank po cerkljanskem muzeju, Partizanski bolnišnici Franja ter rojstni hiši Franceta Bevka; opravljanje del blagajnika, prodaja vstopnic, vodenje blagajne ter skrb za zaupan denar,
- dijaško in študentsko delo v skladišču in proizvodnji tovarn Eta Cerkno in Kolektor Idrija.

Znanja:

- tuji jeziki: aktivno angleščina, pasivno nemščina in znajden se v italijanskem jeziku,
- računalništvo: urejevalnik besedila – Word, osnove Excela, uporabljam Outlook ter PowerPoint in dobro se znajdem na internetu – pridobljen certifikat ECDL Start,
- vozniško dovoljenje B-kategorije in lasten prevoz.
- Dodatna izobraževanja: opravljen strokovni izpit iz bibliotekarstva.

Sposobnosti in lastnosti:

vztrajnost, usmerjenost v doseg cilja, sposobnost samostojnega in skupinskega dela.

DELO IŠČE

Ime mi je Saša in iščem delo v knjižnici v Ljubljani ali njeni okolici. Po izobrazbi sem univerzitetna diplomirana geografinja in sociologinja kulture. Od meseca februarja do vključno septembra 2007 sem se kot prostovoljka usposabljala na delovnem mestu bibliotekarja v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani, kjer sem opravljala različna dela: priprava in vnos gradiva za avtomatizirano poslovanje Potujoče knjižnice, izposoja in postavitve gradiva, referenčno delo.

Po karakterju sem komunikativna, natančna, zanesljiva, odgovorna in organizirana oseba, ki jo delo z ljudmi zelo veseli. Sem računalniško pismena (Word, Excel, PowerPoint, Internet, Outlook Express), aktivno govorim angleško ter pasivno nemško.

Decembra 2007 sem opravila bibliotekarski strokovni izpit, pripravljena pa sem se še dodatno izobraževati v tej smeri.

Če potrebujete novo sodelavko, sem dosegljiva na tel. 041/270-303 ali na e-naslovu dsasha76@gmail.com.

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka z opravljenim strokovnim izpitom in pridobljeno licenco za vzajemno katalogizacijo COBISS2. Iščem delo v knjižnici v Ljubljani in njeni okolici. Moja telefonska številka je 051/344-455.

DELO NUDI

Knjižnica tehniških fakultet Maribor išče bibliotekarko/bibliotekarja s COBISS licenco za nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta. Zaželeno so izkušnje na področju vodenja bibliografije raziskovalcev v sistemu COBISS. Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas (najmanj 1 leto), s pričetkom v juniju oz. juliju 2006. Več informacij dobite pri vodji knjižnice Mojci Markovič, tel. 02 220 7017, e-mail: mojca.markovic@uni-mb.si. Ponudbe lahko pošljete na isti e-mail naslov ali na naslov Knjižnica tehniških fakultet Maribor, Smetanova 17, 2000 Maribor.

NAVODILA AVTORJEM

OBVESTILA

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev.

Poleg imena avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z začetno

navedbo "Od leve proti desni: ...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!